

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal

Sulv. Regele Ferdinandus
(József főherceg-ut.)

(Aradi Nyomda Vállalat.)

Irgönycim: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
15L

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KOZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELOFIZETES

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre	600 Lej
Fél évre	300 Lej
Negyed évre	150 Lej
Havonta	50 Lej

Hirdetések díjazás szerinti.

Megjelenik naponta reggel.

Egyes szám ára 3 lej, vasárnap
& lej. Bucoarestiben 50 banlv
több.

Felborult a lefegyverzési konferencia.

Rómából táviratozzák: A tengeri fegyverkezés korlátozásáról értekező konferencia tegnap váratlanul véget ért. Spanyolország képviselője miután a spanyol flotta emeléséről szóló javaslatát elvetették, a konferenciát otthagyta. Utána Oroszország és a délamerikai államok képviselőit hagyták ott a konferenciát.

Pofon és revolver a szerb parlamentben.

Belgrádból táviratozzák: A parlament legutóbbi ülésén a költségvetési vita folyamán Szrecskovics radikális képviselő megtámadta beszédében Agatonovics demokrata képviselőt, aki egyébként régi haragosa volt. Kijelentette, hogy Agatonovics nemcsak a képviselő, hanem a tanári fizetését is huzza, dacára annak, hogy sohasem tart előadást az iskolában. Amellett sikerült elérnie azt, hogy leányát államköltségen taníttassa. Agatonovics erre felugrott, odarohant Szrecskovicshoz és arcul ütötte. Az inzultált képviselő hátrakapott és elő akarta rántani revolverét, de a képviselőkkor már közrefogták őket. A miniszterek kivonultak az üléssteremből, ahol a képviselők lefogták a két ellenfelet, hogy a verekedést megakadályozzák. Több mint tíz percig tartott, míg az ülést folytathatták. Ekkor Szrecskovics szólalt fel, aki kijelentette, hogy nem volt szándékában Agatonovics családját megsejtenni. Ezután Agatonovics személyes kérdésben kért szót és izgatott hangon utasította vissza a radikális képviselő vádjait.

Magyar „takarékkorona“

Budapestről táviratozzák: A kormány most adta ki a takarékkoronáról szóló rendeletet, amely megállapítja a papirkoronának a takarékkoronához való mindenkor értékviszonyának kiszámítását. A számítás alapja először az effektív magyar korona bécsi középfolyama; másodsor a budapesti kifizetés bécsi középfolyama; harmadszor az arbitrázspapíroknak a bécsi és budapesti piacokon való középfolyama. Ezekből a tényekből kiindulva számítják ki a magyar koronának a Zürichben jegyzett dollárkiizetéséhez való értékviszonyát. A takarékkorona értékviszonyát az állami Jegyintézet képviselőjének elnöklésével egy bizottság minden hétköznapon megállapítja.

Az Acsev. megváltásának újabb fordulata.

(Főrézvényesnek tekinti magát a kormány. — Megakarja venni a vasutat és az egész magánvagyonot.)

(Saját tudósítónktól.) Az Aradi és Csamádi Egyesült Vasutak részvénytársaságának nevében a napokban bizottság utazott le Bucurestibe, hogy az állam által átvett vasútvonal és anyagának használati bérösszegét megtárgyalják és megegyeztetést hozzanak létre. A bizottság, amelynek tagjai Koromzay Frigyes vezérigazgató, dr. Köpf János és dr. Velcsov Géza jogtanácsosok voltak, ma érkezett vissza a fővárosból. A tárgyalások során az Acsev. kiküldöttel a kormány és a Cfr. következő megbízottjaival léptek érintkezésbe: Eftimie Antonescu semmitől székeli bírósággal, aki a kormány jogi szakértője, Pretorian Cfr. vezérigazgatóval, Merenta Cfr. vezérigazgató helyettesével, Railanu vezérigazgatóval, Giuanu pénzügyminiszteri szakreferenssel, dr. Moldovean és Liteanu ügyvédekkel, a Cfr. jogtanácsosaival. A tárgyalások eredetileg arra irányultak, hogy a vasut bérösszegének meg-

állapításában jussanak megegyezésre, azonban a kormány és Cfr. megbízottak kifejezést adták a kormány azon szándékáról, amely szerint most már nem bérösszegről van szó, hanem végleges megváltásról. A végleges megváltásba pedig a kormány bele akarja venni nemcsak a vasúthálózatot, hanem az Acsev tulajdonát képező összes ipartelepeket és magánvagyonot is. Az Acsev részvénytársaság tulajdonában levő összes román területen levő vagyontárgyakat a kormány meg akarja örökáron vásárolni. Ez az újabb fordulat az Acsev. küldöttségét meglepetésszerűen érte és a kormány megbízottainak arra a kérdésére, hogy ezeknek a kérdéseknek az elintézésére feljogosítottaknak tartják-e magukat, Koromzay vezérigazgató kijelentette, hogy ilyen tárgyalásokra felhatalmazása nincsen. Ezeket a kérdéseket azonban a legközelebb összehívandó igazgatósági ülés elé fogja terjeszteni.

A kormány részéről megjelent bizottsági tagok azt hangoztatták, hogy miután a kormány a német állampolgárok birtokában volt, jelenleg a jóvátételi bizottságnál levő részvények tulajdonosának tekintni magát ennél fogva ezen az alapon főrézvényesi jogát gyakorolni kívánja. A kérdés rendezésében tehát nemcsak mint vevő, hanem mint részvénytulajdonos is befolyást kíván gyakorolni. A helyzet az, hogy az Acsev. németországi részvényeseinek részvényeit a német kormány jóvátételi fejében átadta a párisi jóvátételi bizottságnak, amely azonban a részvények jóvátételi fizetéseken való hovaforrásáról eddig még nem intézkedett. Összesen 58.000 darab ilyen részvényről van szó. Az Acsev. összesen 160.000 darab 200 lej névértékű részvényt bocsájtott ki, amelyeknek árfolyama ma jelentősen több természetesen, mint amennyi a névértékük. A jóvátételi bizottság Henri Chessé delegáltjának képviselőtében eddig is részt vett, az Acsev. minden gyűlésén, mint a hatalmas számú részvény birtokosa és jelenleg is a párisi bizottság tekinti magát a rész-

Beszélgetés

Tutankhamennel.

(Öfelsége cáfolja a róla elterjedt híreket.)

Öfelsége még fel nem nyitott sirboltjában fogadott és amikor beléptem, ruganyos léptekkel sietett elém. Letette kezéből a luxori Tymes legfrissebb számát és levette fejéről Egyiptom kettős koronáját, miközben mumia arcán derűs mosoly futott keresztül. Helyet foglaltam Alsó egyiptom trónján, míg Felső egyiptom trónjára saját magának méltóztatott elhelyezkedni. Megkínált egy Nilus cigarettával és megkezdődött az interjú.

— Na és mit szól mindezekhez Felsőged?

— Rémesek ezek a lapok. Először tette a Times, Newyork Herald, London News, Figaro, Temps és egyéb világlapok legújabb számain. — Nézzé mit irnak: Felnyitották a belső kriptá harmadik ajtáját. — A harmadik kriptá belső ajtáját még nem nyitották ki. — Behatoltak a sirboltba. — A sirbolt feltárását még nem kezdték

meg. — A kedive nem engedélyezi a további munkálatokat. — A kedive mégis engedélyezi. — Nagyon szeszélyes kedive lehet ennek a kedivének. De olvassa csak, ez mind egy napon történik, amit itt rólam irnak: Tovább folytatják a munkálatokat. — A munkálatokat egyelőre beszüntetik. És így tovább. Minden lap másként ír rólam.

— Mi a véleménye Felsőgednek a Tutankhamen babonákról?

— Hát ez egyenesen abszurdum. Nevetek rajtuk. Nem elég, hogy megöltém lord Carnavont és még rajta kívül három kiváló egyiptológust, de a legképtelenebb babonákat terjesztik rólam. Nincs kizárva, hogy halálom előtt átkot mondtam arra, aki siromat felbontja, de hát ez érthető is. Az ember elvégre nem azért hal meg, hogy kíváncsi tudósok folyton megzavarják nyugalma. Nem is hittem volna, hogy átkomnak ilyen hatása van. A múltkor egy chicagói lap szószerint Jeközölte átkomat és magam csodálkoztam a legjobban amikor olvastam, hogy mákot mondtam háromszor

évvél ezelőtt. Az összes Egyiptomban járt 80 és 90 éves aggasztánok, ha betegek lesznek, szent meggyőződésük, hogy fogott rajtuk az én átkom és ha meghalnak, a rokonság engem vádol a gyilkossággal. Tegnap kézbesítették nekem a kairói törvényszék idézését, amelyben négyrendbeli szándékos emberöléssel vádolnak. Az egyik közülük öngyilkos lett, mert sikkasztott egy bankban, a másik a tengerbe fulladt fürdés közben, a másik kettő végelgyengülésben hunyt el 77 éves korában, de azért én öltem meg őket, mert most ez a divat. Amon-Ra istenre mondom, eddig a kutyva sem törtődött velem, csak a világtörténelemben szentelték számomra egy lapot, de most, mióta felfedezték, se éjjelem, se nappalom.

— Nagyon divatba térszett jönni.

— Ez csak azt mutatja, hogy a világ bolondult meg és nem én. A képes lapok közlik a fényképeket, a női divatszalonok Tutankhamen ruhákat készítenek. Cipőkrémet neveztek el rólam és a lapok hirdetés rojate csak úgy

vények tulajdonosának. Az Acsev. gyűlésein mint részvényes az alap szabályok értelmében csak az vehet részt, aki részvénylet a gyűlést megelőzőleg letétbe helyezte. Részvényeit természetesen csak az helyezheti letétbe, akinek azok valósággal birtokában vannak. Ezek szerint a kormány és a Cfr. megbízottai, mint részvényesek az

Acsev. ügyeinek intézésében még nem vehetnek részt. A tárgyalásokat most már az új fordulat miatt csak az igazgatósági ülés után folytathatják. Az igazgatósági ülés fog határozni arról, hogy milyen alapon folytassák tovább a tárgyalásokat és minden valószínűség szerint az ügyben a jóvátételi bizottsággal is érintkezésbe lépnek.

Olcóság és drágaság Olaszországban

(Ahol udvariasak az emberek. — Nagy a különbség a városok árai között.)

(Palermo.) Mostanában egyre jobban intézkednek hozzám kérdést az olasz viszonyok, a hotel- és penzióárrak tekintetében, amiből urra következtetek, hogy sokan szándékoznak tavasz felé Itáliába térni. Az idegeninváziót már is megkezdték a németek, akik aránytalanul olcsóbban élnek itt, mint hazájukban. Márkájukat itt senki be nem váltaná, de Németországban szenvedélyesen gyűjti mindenki egy év óta az idegen valutát. Dollárért pedig nevetségesen olcsó Olaszországban az élet.

Azazhogy... Azazhogy városa válogatja, mert az olasz nagyvárosok árai között érthetetlen módon igen nagy a különbség. Például Milánóban minden a háromszorosa a turini áraknak, holott mindössze öt órányira fekszik egymástól. Ennek a különbségnek okát eddig még senki sem tudta megmagyarázni nekem...

Milano és Genua a legdrágább két olasz város,

lelkes és élelem, ruha, cipő, prém stb. tekintetében egyaránt.

Olcóság dolgában Turin vezet, ahol ruha, bunda, fehérnemű példátlanul kevésbe kerül. A legdrágább hotelben egyágyas szoba 23 lira. Tizenegy lirért kintinben ebédelhet az ember, finom vendéglőben, borral, négy fogással, a mik közül hatféle sajtot, banánt, narancsot, datolyát, friss körtét, szőlőt, annyit ehet a vendég, a mennyi csak belefér, — mozi is, színház is meglepően olcsó. Ugyan csak olcsó város Bologna, ahol pl. 65—75 lirába kerül ugyanaz a fajta kész női cipő, kitűnő munka, aminek ára Rómában 140 lira.

Valamivel drágább a cipő, ruha és prém Firenzében, ahol viszont 22—25 lirért elsőrangú penziót kapni. Ugyanennyibe kerül a penzió Siena, Assisi, Perugia igen jó hoteljeiben.

Rómában más a helyzet: a

hemzseg a Tutankhamen jégpasztilláktól, fogkrémtől, kézfinomítótól, pudertől, biztosítótól. Olvassa csak: Lábizzadás ellen használjon Tutankhamen kenőcsöt! Még Tutankhamen gummisarok a legjobb a világon! Ezenkívül Gondos anya gyermekének csak Tutankhamen táplisztet ad és így tovább. A vendéglőkben Tutankhamen naturszeletet szervíroznak. A kabarekban csak rólam énekelnek koplét, re- vüket irtak rólam és hallom, hogy legközelebb operett alakjában is színpadra kerülök. De ez nem elég. Felfedezték a Tutankhamen lázt és az elmegyógyintézetben külön osztályt létesítettek a paralízis Tutankhamenitisben szenvedők részére. Téma vagyok zsurokon, szalonnokban, nem beszélve az irodalmi és tudományos előadásokról. Aktív uralkodásom alatt igazán nem voltam olyan népszerű mint most és Hathor Istenre mondom, unom ezt a komédiát. Egyébként tiszteltetem Európát, Amerikát és Afrikát, az összes egyiptológusokat, tudósokat és bölcseket és kérem őket, tárjanak fel egészen vagy hagyjanak nekem békét.

Az interjú véget ért és Ófelsége távozás előtt megajándékozott egy leveg valódí Tutankhamen hajnövesztőszernel és egy imitált

szkarabeusz gyűrűvel, amelyet az nap kapott ajándékba egy londoni ékszergyárosától. A sirbejárat előtt tudósok hemperegtek a homokban, akik éppen feltárták és az egyikén hirtelen a téboly jelei mutatkoztak, mert felfedezte Tutankhamen színezőanyagból készült tyükszemvágó kését és a nagy öröme elvette az esztét. Szorgalmas újságírók szikratáviratokat küldtek lapjainak az újabb óriási leletéről, mozioperatőrök felvételeket készítettek a munkálatokról, a kedive pillanatnyilag éppen nem engedélyezett, hisztérikus angol hölgyek Tutankhamen-járatát táncolták a sir körül, jótörku fiúk Tutankhamen limonádét kínáltak. Mindenütt: Tutankhamen... Fáradtan dőltem le egy szfinksz tövébe, el is álmosodtam, álomban Tutankhament is láttam, aki a legkitűnőbb Tutankhamen sósborsszesszel kenegetti reumas tagjait, amikor hirtelen zeneszó ébresztett fel. Verkiállott előttem, aki a legújabb Tutankhamen-koplét játszotta és hallkan dudolta a szöveg refrénjét, lord Carnarvon monológiáját:

Pénzem, házam, ingem ráment. Csak feltártam Tutankhament Kámen... Kámen... Tutankhament...

(k. s.)

penziók ára 35-nél kezdődik, de kevés a jó penzió és többnyire tele vannak, azonkívül magas az idegenekre kivetett adó. Jó hotelban 50—55 lirába kerül szoba teljes ellátással, luxusszállodában 100—140-be. Vásárolni Rómában kevésbé érdemes, az utóbbi években nagyon megrágult minden. Nápolyban, Palermóban elsőrendű hotelszoba nem drága: 24—26 lira, de fűtés, adó, stb. címen még legalább tíz lirával emelkedik ez az ár naponta és a reggeli 5—6 lirába kerül.

A vasúti utazás szintén erősen megrágult és vele együtt a postgyász szállítása is.

Viszont a vonatok késés nélkül közlekednek és nem fordul többé elő, hogy a postgyászt feltörök és kirabolják, mint az a háboru utáni években mindennapi dolog volt.

Érthetetlen s rejtélyes dolog: az importált cseh üveg, porcellán, — a német diszmiáru, francia parfüm lényegesen olcsóbb itt Palermóban, mint Rómában, holott onnan még egy teljes napig utazik ide az ember — gyorsvonaton. — Nem számít ez a szállítás-ártóbblet? Vagy többet akar nyerni a római kereskedő? — a jó Isten a megmondhatója. Viszont érthető, hogy itt az ezüsthalmi, evőeszköz, dísz tárgy hihetetlenül kevésbe kerül, mert Palermo régi városrészeiben egész uccák ezt gyártják.

Igy változnak az árak egész végig az egész hosszú olasz félszigeten, amelynek népessége, nyelve, típusa, természete olyan hihetetlenül különböző elemekből állt össze. Közös vonás talán csak egy van közöttük: az

a példátlan udvariasság, amit a külföldről érkezett szinte zavartan és fejszóvalva bámul...

Emlékeznek még önök arra, hogy régesrég, a háboru előtt a férfiak a villamoson átengedték helyüket a hölgyeknek? Nem, azt hiszem, ezt már alaposan elfelejtették. Itt nincs az a vén kofa, hogy fiatal urleányról ne is beszéljünk, aki akármelyik olasz városban állva utazhatnék a villamoson. És ez a villamos nem drágul és az ablaka nincs tejivegből és a lépcsőjén nem lógnak és — akár hiszik, akár nem — ez a villamos nem gázol! És tessék elképzelni, hogy ha a postahivatalban tíz férfi áll félórája sorban, hogy levelét feladja, — mind valamennyi félreáll és előreengedi az utolsónak érkezett hölgyet. Ezekért a különös, újdonságszámba menő szenzációkért is érdemes Itáliába letérni, szíves olvasóim, — ez van olyan világcsoda a magyar villamos mártírja számára, mint akár Tutankhamen koporsója az egyiptomi kiránszobornak.

Vészi Margit.

Lakások az aradi várban.

(Másfélmillió lejt ad a hadügyminisztérium.)

(Saját tudósítónkól.) Az aradi vár leróditményeinek lebontásáról szóló érdekes tervet a Közlöny hozta először nyilvánosságra. A terv általános feltűnést és érdeklődést keltett széles körökben. Ma bucaresti jelentésből arról értesülünk, hogy a hadügyi kormány egy és fél millió lejt szavazott meg az aradi várban levő lakások renoválására, rendbelyezésére. Ezzel kapcsolatban felkéréstük dr. Robu János főpolgármestert, aki még hivatalosan nem szerzett tudomást a másfél millió megszállásáról, azonban kijelentette, hogy ez volna a legegészségesebb ötlet, amelytől jelentős eredmény várhatunk és hamarosan végre lehet hajtani. Elmondotta, hogy Georghescu János prefektussal együtt már több ízben interveniált az illetékes minisztériumoknál, hogy a várban levő lakásokat tegyék lakhatóvá, amelyek most kihatást lannal hevernek. Akkor ígéretet is kaptak és úgy látszik, hogy a hadügyminisztérium most már komolyan foglalkozik a lakások renoválásával. Ezzel egy régi probléma oldódna meg Aradon, rendezett, tisztességes lakást kapnának az aradi helyőrség tisztjei és családostól beköltözhetnek az aradi várba, ahol kényelmes lakás állana rendelkezésükre.

Az amerikai petróleum botrány áldozatai.

(Elnökjelölt, akit a nagy panama tett lehetetlenné.)

Newyorkból jelentik: Az amerikai petróleumbotrány, amelyet a Közlöny nemrég ismertett, nagy port vert fel Európában is. A botrány első következménye, hogy néhány ismert politikust a legnagyobb mértékben kompromitált. Ezek között a volt külügyminisztert, Denby tengerészeti minisztert és Mac Adoo-t, Wilson a nemrég meghalt exelnök vejét. Mac Adoo a demokrata párt elnökjelöltje lett volna a legközelebbi választáson, ellenben esélyteljesen tönkrementek a botrány következtében. Ő volt ugyanis Doherty a petróleumtröszt egyik tagjának az ügyvédje és mint ilyen óriási honoráriumokat kapott tőle. Az utóbbi időkben ugyan visszabuzódott a petróleumügyekben, de elkésett. A „New York Herald“ azt írja — Mac Adoo mint a demokrata párt jelöltje lehetetlenné vált, mivel „Doherty 150.000 dolláros ügyvédje lett“.

Washingtonból táviratozzák: A petróleumpanamában Mac Adoo Wilson veje súlyosan van kompromittálva. Bizonyosodott, hogy egymillió dollár tiszteletdíjat ígérték neki, amire százezer dollár előleget fel is vett.

Már meghalni sem érdemes . . .

Drága luxus a temetés. Krematóriumot kíván a temetésrendező

(Saját tudósítónkól.) Rossz-kedvűen fogadott a temetésrendező vállalkozó, aki már évtizedek óta dolgozik ebben a szakmában, általános megaláztatásra, mert az általa eltemetettek közül még senki sem panaszkodott a figyelmen kívül hagyás miatt. A leggyeszebből a legdrágább koporsóig volt felrakva a felkötésre mázolt polcokra és a vállalkozóval együtt komoran várták a megboldogultakat, akik ugyancsak az utóbbi időben nagyon gyéren jelentkezők. Pedig pontosan és körültekintően szolgálják ki itt az embert. Rendes anyagból és nem papírból készült a szemfedő, díszkrét sirató asszonyok és promi szállítás ab hullaház. Mindenki nyugodtan rábízhatja magát erre a cégre. A derék hullafuvaros illő szomorúsággal, de szívesen állott rendelkezésünkre, megkínált egy cigarettával és leültetett egy levelet használt koporsóra, azután megkérdezte, hogy milyen temetést parancsolok.

Fájdalomtól megtört szívvel panaszkodtam neki, hogy Náci bácsi miatt jövök, akit el kell temetni és remélve kérdeztem, hogy mibe kerül egy temetés. — Erre kijelentette, hogy a Náci bácsi nem az ő részterületébe tartozik, hanem a Chevra Kadisához. Miután bebizonyítottam, hogy Náci bácsi egyetlen keresztény ebben a városban, megtette az ajánlatot.

— A legolcsóbb temetés cégnél — mondotta meggyőzően — kétezer lejbe kerül. Ha azt számíttjuk, hogy jó, fő, kétnégyezer tölgyfakoporsót adok, organitill és nem papír szemfedőt használok — tessék elhinni nem is drága. A koporsó maga hétszáz lej és hol van még a kétlovas kocsi, a szemfedél és a kiszolgálás, amellyel még mindenkincesattam meg volt elégedve. Vannak azután drágább temetések is. Minden a megrendelő ízlésétől és anyagi viszonyaitól függ. A legdrágább temetés ércoporsóval, szarkofággal, húszszárral, műdalokkal és többször kipróbált sirató asszonyokkal belekerül negyvenezer lejbe.

Elmondottam, hogy a mi családunknál ősi tradíció az, hogy szarkofág nélkül temessenek el bennünket. Azonban a huszárkóhoz, tekintettel a katona őseinkre, feltétlenül ragaszkodunk. A vállalkozó kijelentette, hogy Náci bácsit személyesen ismerte, nagyon derék, jó ember volt, megérdemelne egy szarkofágot, életében úgy sem volt része benne. — Hosszas alkudozás után sikerült megértetnem, hogy Náci bácsi egyszerű két-három ezer lejes temetést kívánt és nem akarok kívánsága ellen cselekedni.

— Kérem — mondotta — csinalhatunk egy háromszézes temetést. Biztosítom, hogy díszes lesz és el lesz ragadtatva tőle a Náci bácsi. Nálunk még sohasem merült fel panasz. Egyszer törént, hogy mi ott állunk teljes készenlétben a ravatal körül, amikor a halott hirtelen felül a koporsóban. Borzasztó blamázs volt, de mi nem tehetünk róla. Különben a mi kárunkra ment az egész komédia. A család nem akart fizetni, mert azt mondta, hogy a halottnak rendelte a koporsót és nem az élőknek. A peches koporsó azóta itt van, senki sem akarja elvinni, félnek tőle az örökösök. Bizony rizikóval dolgozik az ember. Szépen kifestjük a koporsót, rengeteg költséggel és fogja magát a halott és feltámad. A konkurenciának kívánom a hasonló eseteket.

A vállalkozó nagyon haragszik a konkurrenciára. Azt mondja, hogy kegyelet nélkül és papír szemfedéllel temetnek, amely olyan család mint a háborús papírkötél. Mindenki aki öngyilkos akart lenni vele, csúnyán megjárta. Sajnálatra méltó minden halott, aki az ilyen konkurrenciához megy.

— Csak tessék ránk bízni a boldogult Náci bácsit, mi majd szépen elküldjük.

— Majd megmondom neki — feleltem — mert még nem halt meg és ő küldött, hogy érdeklődjem a temetés ára iránt. Ő egy nagyon rendez ember, mindenre előre gondolt.

A temetésrendező dühös lett és írásban kellett felelősséget vállalnom arról, hogy nála temetttem el magam. Amikor megkérdeztem tőle, hogy ha Isten őriz, ő is megboldogul, minden szándékai vannak a temetés irányában, kijelentette, hogy ő addig semmi esetre sem fog meghalni, amíg itt a krematóriumot nem építene. Inkább elégetti magát, mintsem hogy a konkurrenciára tessese el. (p. g.)

Érdekes lakásper.

(Egy kilakoltatási kereset bonyolításai.)

(Saját tudósítónkól.) Érdekes lakástügyi pert adtak be a napokban az aradi törvényszékhez. Karácsonyi Ferenc aradi szabó Ernő (Deák Ferenc)-uccai házában nagyobb lakást birtokolt Merle Géza mérnök és családja. A közelmúltban a mérnök felesége bejelentette a háztulajdonosnak, hogy az egyik szobáját M. D. Mondjalledé aradi fogtechnikus feleségének, aki a lakásban fogászati műtermet akart nyitni. Karácsonyi Ferenc nem vette tudomásul a bejelentést és ügyvédje dr. Grosz Ignác által

követelte az albérlési szerződés azonnali felbontását, mert nem hajlandó a lakás kiadásába beleegyezni. Merle kijelentette, hogy hajlandó eleget tenni a követelésnek, a jóviszony fenntartása érdekében, de ezt csak azzal a feltétellel teheti meg, ha a fogtechnikus mérnök másik lakást szerez. A háztulajdonos ekkor levelet íratott ügyvédjével, amelyben felmondta a lakást a mérnöknek és követelte, hogy Mondjalledé azonnali végéig az időközben kifüggesztett tábláját. Mivel ez nem történt meg, levétette a táblát és visszaküldte a fogtechnikusmérnöknek, aki

erre feljelentette a rendőrségen. A háztulajdonos pedig a bíróságnál beadta a kilakoltatási pert. Mondjalledé jelenleg már nem lakik a Merleéknél, mert időközben átköltözött a mérnök feleségének szüleihez, ahol lakást kapott. A háztulajdonos azonban most már nem vonja vissza a kilakoltatási pert. Jogász körökben nagy érdeklődéssel várják a bíróság álláspontját, hogy figyelembe veszik-e azt a körülményt, hogy az albérlő elköltözött már, vagy az elköltözést elkövetőknek nyilvánítták-e. A bíróság az érdekes lakástügyi perben a napokban tüzi ki a tárgyalást.

Gyógyítható a tüdővész. Dr. Hollós József előadása a tüdővész gyógyításáról.

(Saját tudósítónkól.) Hollós József dr., ez a kiváló tudós specialista, akinek tudományos előadásai a római, londoni és párisi kongresszuson is nagy feltűnést keltenek, most Temesvárott tartott magas színvonalú, mély tudásról s kiváló szakképzettségről tanuskodó előadást a tuberkulózis gyógyításáról és leküzdéséről. Pontos statisztikai adatokkal alátámasztott fejtegetései megdöbbentően sötét képét festik a gümőkór rettenetes pusztításainak és ijesztő elterjedtségének. Tudományosan megállapított tény, hogy a látszólag egészséges gyermekek közül 1 éves korban 4 százalék s folytonosan emelkedő arányban 12 éves korban már 53 százalék tuberkulózissal meg van fertőzve. A felnőtt hullaínak több mint 90 százalékában kimutathatók a gümőkóros fertőzés nyomai. A tüdővész megalapítója: a túlszűrt lakás, az egészségtelen műhely és az alkoholizmus.

A tüdővész nem örökölhető.

Hollós dr. mindvégig élvezetes előadásában megdölgölte azt a széles körökben elterjedt halhat, hogy a tüdővész örökölhető. Ez nem áll. Sőt ellenkezőleg. A tüdővészeselek leszármazottai bizonyos fokú immunitást örökölnek, vagyis a tüdővészeselek szervezetében kifejlesztett védőanyagok az utódokra bizonyos mértékben átörökölődnek. Tüdővészesek szülőktől származott gyermekek ugyanazon fertőzési viszonyok mellett, kevésbé kaphják meg a gümőkórt, mint azok, akik gümőkórtól mentes családból származnak. Hogy tüdővészesek szülők gyermekei mégis sokkal gyakrabban halnak meg tüdővészben, annak oka az, hogy ezek a gyermekek többszörre állandóan ki vannak téve a fertőzésnek. Különösen kiszolgáltatottak a tüdővészre az alkoholisták leszármazottjai. Ezeknél a betegség sokkal rosszabb természetű, gyorsabb lefolyású és előhaladásában többnyire alig feltartóztatható, mert a szervezet képtelen a gyógyuláshoz szükséges immunitást kifejleszteni.

Érdekes, hogy a tuberkulózis az esetek túlnyomó részében nem jelenik meg a nyilvánvaló, megszokott alakban, hanem lappangó és álcázott formákat ölt és vérszegénység, idegesség, reumatizmus, neuralgia, neurózis, hystéria, thyreozis, dysmenorrhoea, rachitis stb. néven ismert betegségekben jelentkezik.

Amennyire megdöbbentő a tüdővész által okozott pusztításról festett kép, annyira megnyugtató és örömteljes az a perspektíva, melyet dr. Hollós előadása későbbi folyamán nyújtott. Saját óriási praxisából s más tudományos adatokkal igazolta, hogy a tüdővész ma már nem tartozik a gyógyíthatatlan betegségek közé. Igaz, hogy szanatóriumi kezeléssel ki nem lehet, hanem a specifikus kezelés általánosításával s különösen a fertőző betegek elkülönítésével.

A tuberkulózis kataszter.

Ez utóbbi elsőrendű állami feladat. Külön kórházak létesítendők a gyógyíthatatlan fertőző betegek részére, ahol mindazon tüdőbetegek elhelyezendők, akik otthon családtagjaink, műhelytársaink veszélyeztetése nélkül meg nem hagyhatók. A városok tüdővész-körletekre osztandók, melyekben egy-egy dispensaire működik. A legelső feladat egy pontos tuberkulózis kataszter elkészítése. Az összes lakásokat, műhelyeket és lakókat meg kell vizsgálni és megállapítani, hogy kik a fertőzők, kik a fertőzöttek és veszélyeztetettek és melyek a fertőzés szempontjából továbbra is ellenőrizendő lakások és műhelyek. A dispensairek a fertőző gümőkóros betegeket is állandóan nyilván tartják.

A dispensaire a fertőzők lehető elkülönítéséről, köpöcsészekről, a beteg és hozzátartozói kitanításáról, a lakás és fehérnemű dezinfekciójáról gondoskodik. A dispensaire kezeli az összes fertőzötteket pontos kórtörténetek vezetése mellett s a tüdővészeselek közül is mind azokat, kiknél még a gyógyulás, illetőleg a fertőző képesség megszüntetésének lehetősége fennáll.

A baj megelőzése és gyógyítása.

'Az IK-kezeléssel a tuberkulózis sal fertőzötték szervezetében az immunitásnak olyan fokát érhető el, mely a fertőzést kiküszöböli és így a későbbi tüdővész kitörését megakadályozza. A gyermekkor iappangó tuberkulózisa kivétel nélkül, a már kifejlődött tüdővész és egyéb szervek gümőkórja az esetek legnagyobb részében tökéletesen és véglegesen meggyógyítható. A gyógyulás annál gyorsabb és biztosabb minél hamarabb látunk a kezeléshez. Ebben annál nehezebb, minél közelebb van a gyermek a serdüléshez.

Felnőtték tuberkulózisa, amely nyíben még nem ment át tüdővészbe, többnyire teljesen meggyógyítható, feltéve, ha a kezelés elég hosszú ideig és ismételtent történi. Még a tüdővész súlyosabb formáiban is kitartó kezeléssel igen sok esetben sikerül a fertőző állapot megszüntetése s nem ritkaság az elveszettnek hitt súlyos betegek meggyógyítása.

Hollós József dr. szükségesnek tartja, hogy a hatóságok olyan intézményekről gondoskodjanak, amelyek a tüdővészimmunitást fenntartják és fokozzák: nap s levegő kúráló helyekről, a fürdőzés minél kiterjedtebb kihasználásáról, gyermekeknek játszóhelyekről. Az iskolákban be kell vezetni a nyitott ablaknál való tanulást s általában propagálni a nyitott ablaknál való dolgozást és alvást. Az előadó szerint a kocsmaik bezárandók, az alkoholizmus hatóságilag kiirtandó s amit mindig első helyen kellene említeni: a lakások és műhelyek zsufoltága véglegesen megszüntetendő.

'Az illusztris előadó értékes fejtegetéseit nagy figyelemmel hallgattam a nagyszámú előkelő közönség. Dr. Hollós, aki már rövidesen Amerikába utazik, az előadás jóvödelmét a mimkásotthon javára fordította.

Irodalom, művészet

* Az aradi színház műsora. Szerda: Pompadour, operette. (C.) Csütörtök: Pompadour. (A.) Pénteken d. u.: Gül-Baba. Ifjúsági előadás. Este: Fehér Kereszt Gyermekvédő Egyesület előadása. Szombat délután: Gül-Baba. Ifjúsági előadás. Este: Fehér Kereszt Gyermekvédő Egyesület előadása. Vasárnap délután: Hattyulovag. Este: Pompadour. (Bérlészünet.)

* A timisoarai színház műsora. Szerda: Mintha álom volna. Csütörtök: Viola, az alföldi haramia.

* Az aradi színház hírei. A titokzatos orosz földből, a megszállhatatlan emberi tragédiák televényéből nőtt ki Csehov drámája, a Vanja bácsi, amelynek hétfőn tartják meg aradi bemutatóját. A prózai együttes csaknem teljes, számban szerephez jutott ebben az izgalmas cselekményű újdonságban, amelyet Darvas Ernő szakavatott rendezésében, tökéletes össziátékoan, stílusos kiállításban ismer meg az aradi publikum. — Pompadour az idej szézón nagy slágere.

— Két délutáni előadás. Pénteken és szombaton délután fél 4 óras kezdettel a Gül-Baba operett kerül színre a városi színházban. A rendkívül népszerű operettet ezuttal a szokottnál is mérsékelt helyárok mellett játsszák, mert a színház igazgatóságá-

Resid aga, az analfabéta török képviselő.

40 faluja van és tízenöl nap alatt lovagol be kerületéből a parlamentbe

(Angora.) A török parlament folyosóján megismerkedtem Resid agával, aki azért legérdekesebb alakja a török nemzetgyűlésnek, mert sem írni, sem olvasni nem tud. Két méter magas, hatalmas szélesvállu ember. Majd összeroppan kezem a tenyerében, egy török Czája János. Szinte feszül rajta a ruha, természetesen tarka török népviseletben van, bugyogós nadrág, színes, piros-kék foltokban szőtt harisnya és bocskor. De a bocskorait sárcipőbe bujtatja és a mellén rózsaszínű, fekete tepettyes ing. Először újra kérttem, hogy mondjon valamit önmagáról, a választóiról és az életéről.

— Ötven esztendő vagyok, a hól születtem, s a hól lakom, Törökországban a kurd és az arab határ felé eső része. Malatia és Karkta vidéke. A legtávolabbi keleti Törökország ez, a lakosság félig nómád életet él, földműveléssel foglalkozik és állattenyésztéssel.

Nekem negyven falum van, öt feleségem, és nyolc gyermekem. Husrev bej itt megmagyarázta, hogy a negyven falu alatt nem szabad negyven magyar falunak megfelelő birtokot érteni. Egy-egy keleti török faluban huszonöt harminc ház van, s nyolcvanharminc lakos. A falvak távolságokra esnek egymástól s a lakosság ide-oda vándorol. Ha az egyik faluban megunta, átköltözik a másikba, ahol egy-két évre felépíti a maga sárkunyóházát, vagy falházát. Hetek alatt új falvak születnek s két nap alatt régi falvak maradnak árván. Resid aga negyven ilyen falunak a törzsfőnöke, neki adózik minden és mindenki, ő ott a kiskirály, azaz a kis köztársasági elnök.

'Az analfabéta török képviselő áhiittal nézi, amikor a magyarázatot papírra jegyzem.

— Nem akar megtanulni írni-olvasni? — hangzott a következő kérdésom.

Tagadólag rázza a fejét:

— Nem, Minek az nekem! Megélek én így is. Van pénzem elég.

Elmondja, hogy arrafelé, ahol ő és a népe él, nem ismerik a vasutat. Sem újságot, sem könyvet, sem papírost, sem tollat-tintát nem ismernek. Ő is negyven éves korában ült először vasuton, de sokkal jobban szeret lován járni. — Az ülésekre is mindig lovon jövök be Malajtából — meséli. — Tizenöt napig ülök nyeregben, de ha a ló kidől, akkor számaron, vagy teveháton folytatom az utat.

Most a politikai pályája felől érdeklődöm. Hogyan lett képviselő? Mi a politikai álláspontja? Buzgón, részletesen magyarázza, Husrev bej felé fordulva, aki nyomban lefordítja:

— Mikor a világháború kitört, ezer saít lovásából szabad sa-

nak a célja, hogy az iskolák ifjúsága minden különösebb anyagi megterhelés nélkül ismerje meg ezt a régi nagy operettet. 'Az iskolák által igénybe nem vett helyeket a közönség rendelkezésére bocsájta a színházi pénztár.

patot szervezett s a török hadvezetőség a kaukázusi frontra küldte. Nem volt alárendelve senkinek, a maga felelősségére portyázgatót a hegyek között, fegyverük nem volt, csak kardjuk s úgy verkedtek az oroszokkal. Valahány szor a lovasok száma megfogott, ő mindig gondoskodott utánpótlásról, Malatia-Karkta környékéről mindig jöttek új emberei. Nem is vesztett egyetlen ütközetet sem, sőt sok orosz hadifoglyot ejtett. Természetesen, mikor Musztafa Kemal basa fősza-badító háboruja megkezdődött, ő az elsők között volt, aki lóra ült s ezer embere élén elindult a küzdelemben, meg is sebesült, de sebesülten sem tért vissza a harcterről. Végigverekedte az egész győzedelmes hadjáratot s Musztafa Kemal basa többször kitüntette elismerésével.

— A legszebb kitüntetés az volt, hogy az ezelőtti nemzetgyűlésen Musztafa Kemal basa őt jelöltette Malatiában az egyik képviselőnek. A másik jelölt Izmed basa volt, így kerültek be együtt, egy kerületből a parlamentbe.

Itt meg kell jegyezni, hogy a török választójogi törvény értelmében csak az választható, akit az uralkodópárt kijelöl. A török néppárt Malatiába kétféle választási cédulát küldött. Az egyiket Izmed basa, a másikat Resid aga nevével. Ő tehát a népe bizalmából törzsfőnök, a kormány bizalmából pedig nemzetgyűlési képviselő.

Politikai véleményéről és a köztársasági államformáról ezt mondotta:

— Az én politikai véleményem az, ami a kormányé. Ne tessék tőlem külön véleményt kívánni. Egyszerű ember vagyok, nem tudok sem írni, sem olvasni, de van két erős karom s vannak lelkes embereim, akikkel épen úgy szolgáljuk a hazát, ha sor kerül rá, mint azok, akik az eszükkel dolgoznak. Ha Musztafa Kemal basa jönnek találja a köztársaságot és Izmed basa is jönnek találja a köztársaságot, akkor nekem is jó.

— Ez már a 2-ik nemzetgyűlési turnus, amikor képviselő vagyok, de még egy szót sem szóltam eddig. Csak hallgatok és várok. Majd ha parancsolni fogják, akkor munkába áll-

Kulturpalotában

Február 27 szerda	este 7/9	Uferini	és társulata
Február 28 csütörtök	este 7/9	Uferini	és társulata
Február 29 péntek	este 7/9	Uferini	és társulata
Március 1 szombat	d. u.	4 Uferini	és társulata mérsékelte helyárrakkal
Március 1 szombat	este 7/9	Uferini	és társulata
Március 2 vasárnap	este 7/9	Uferini	és társulata utolsó előadás.
Jegyek Blochnál.			

lok megint Minek avatkozzam abba amit nem értek? Ki tudja, talán rá kerül a sor arra is, amit én tudok hazámért tenni! ...

'Azán megkínált cigarettával. A nadrágzsebéből, papirosba csomagolva hozta elő a cigarettákat. Ő is ugyanazt a minőséget szívia, ami minisztereknek és képviselőknek külön készül, a legfinomabb, legkivételesebb dohányból. Fényképet is kért tőlem, azt mondja, berámáztatja éodaakasztja a kunyhójában Musztafa Kemal basa dedikált arcképe mellé.

Lestyán Sándor

Tizenkétnevű szélhámos

(Akit tizennégy hatóság köröz könlönböző néven.)

Bécsből jelentük: A tizenkétnevű ember, akit tizennégyyszer keresnek. Tavaly novemberben Rubics Helén artistanót egy magát Tihamer Henrynek nevező fiatalember egy szállóba vitte, ahol mindketten kokaint szippantottak. Amikor az artistanó felébredt, a fiatalember bundájával és értéktárgyaival eltűnt. A fiatalember egy állítólagos kereskedő Norfield Leo lakásán találták meg eszméletlenül kokainmámorban. Letartóztatták s vele együtt Norfield kereskedőt is, akit azonban később szabadlábra helyeztek.

A nyomozás folyamán kitudott, hogy Norfield mégis tudott a rablásról. A Stadtgutgasse egy kis kvetűházában letartóztatták és kabátjának ujjában egy garderoberjegyet találtak, amely szerint a Westbahnhof ruhatárában egy koffert van letéve. Bevallotta hogy ezt a koffert mint restante áru akarta Münchenbe küldeni és hogy az artistanó lopott bundája benne van. A rendőrségnek sikerült a koffert Salzburgban lefoglálni. Megtalálták benne az ellopott bundát és visszaadták Rudics Helénának.

Norfieldet beszállították a Landesgerichte és ott további baleset érte. Egy trafikosnó a rendőrségen egy utlevelet adott amelyen valaki nála felejtett. Az utlevél Dalner névre volt kiállítva, de Norfield fényképe volt beragasztva. Megállapították, hogy Norfield Dalner név alatt, mini fogorvosi asszistens a Sachsischer hof szállodában volt bejelentve. Néhány nappal később nyomozólevél érkezett a berlini rendőrségtől melyben bizonyos Schuck fényképen ugyancsak Norfieldre ismert a rendőrség.

Schuck — Rothfelder János, Urban Hans, Karl von Steindorn, Leo Korkier, Disler, Hamilton, Bauer, Dammer, Perlenbach, Bartók és Wiesner név alatt különböző büntényeket követett el és csalás, lopás és okirat hamisítás miatt nem kevesebb, mint tizennégy német rendőrhatalóság körözi.

Mikor Norfielddel közölték a Landesgerichten ezt az új felfedezést és megkérdezték, hogy tényleg Schuck János Alajosnak hívják-e, ironikusan felelte: „Maradjunk ennél”. Valódi nevét, amely még egyelőre az ő titka, semmiképpen sem akarja elárulni és kijelenti, hogy a német hatóságok előtt majd helytáll magáért. — Barátja Thamer szintén álnevet használ. Megállapították, hogy azonos Brandau János berlini mechanikussal, aki súlyos lopás miatt négy hónapi börtönrre van ítélve.

Az ellenzéki blokk.

(Királyi nyilatkozat a kormányzás kérdéséről.)

Bucurestiből táviratozzák:

Mindenütt sok szó esik az ellenzéki blokk megalakulásáról, azonban a blokk eddig még nem alakult meg. A blokk célja tudvalevőleg a jelenlegi kormány megbuktatása lenne. Ezzel a törekvéssel és céllal szemben a *Lupta* rendkívül fontos királyi nyilatkozatot közzé, amelyet minden cáfolás ellenére is fentart és hangsúlyozza a nyilatkozat igaz voltát, mert az erről szóló információt feltétlenül megbízható helyről kapta. A *Lupta* szerint a király kijelentette, hogy teljesen ismeri az ország bel- és külpolitikai viszonyait és tisztában van azzal, hogy a mostani kormány nem fogja márhóholnapra szanálni a helyzetet. — Hangsúlyozta még, hogy nincsen felkötve a liberálisoknak, de nem köti le magát más pártnak sem. Tudja, hogy mikor van szükség a korona döntésére és akkor azt alkalmazni is fogja. A liberális párt ma a saját kárára hatalmi túltengésben szenved, azonban éppen ez a betegség fogja megmutatni, hogy mire van szüksége a döntéshez. Ez pedig az, hogy a liberális hatalmi túltengést gyöngítő ellensulyra van szüksége. Amikor a kívánságának is kifejezést adott az uralkodó, hogy mutassanak neki egy a hatalom átvételére képes és azért felelősséget vállalni kész ellenzéki blokkot, amelynek az ő véleménye szerint nem kell éppen kizárólag a mostani ellenzéki elemekből állani. Ennek azonban biztosítékot kell adni arról, hogy tud biztos cselekedetekkel kormányozni és ismerni akarja kormányzati programjukat is. Nem lohaszthatja úgy el a Bratiani-kormányt, hogy ne tudja előre, melyik lesz az a kormány, amelyik követni fogja. Amíg az ellenzéki pártok nem tudnak maguk között megegyezni, mindaddig bizarr dolog azt a kockázatos megoldást kérni, hogy a még egymással meg nem egyezett pártok kerüljenek együttesen hatalomra és így a kormányzást az egyenetlenség hatványozott mértékével vegyék át.

A lap szerint tehát a király a megfelelő alkalmat várja új kabinet megbízására. Az ellenzéki blokk megalakításának kérdésében Jorga Miklóstól is véleményt kértek, azonban Jorga eddig nem válaszolhatott, mert külföldön tartózkodik és a kérdés csak most jutott el hozzá. Jorga, aki most Párisban van, kijelentette, hogy a blokk megalakításához nem járul hozzá, sőt még pártjával sem hajlandó a megalakulandó blokkal együttműködni. Véleménye szerint az ellenzéknek nemcsak az a feladata, hogy kormányt bukasson és azután készületlenül átve-

gye a hatalmat, hanem, hogy a törvényjavaslatokat bírálja, módosítsa őket, ha lehet. A kormányzást azonban csak akkor te-

gye lehetélténné, ha az feltétlenül szükséges és megfelelő tapasztalatok szerzése és kellő felkészülés után vegye át a hatalmat.

A megsértett hadbíró. Pikler Emil nem párbajozik. Az affér a magyar nemzetgyűlésen.

Budapestről táviratozzák: Pikler Emil szociáldemokrata képviselő a nemzetgyűlés egyik ülésén közbeszólással bírálta Györfy László őrnagy-hadbíró magatartását, aki a tassi ügy tárgyalásán tanuképpen kihallgatott Francia-Kiss Mihály tiszthelyettesétől, — a kinek neve az orgoványi ügyből ismeretes. — „Isten vele Mihály“ szavakkal bucsuzott. Pikler kritikájára Györfy szombat a hadbíróóság tárgyalótermében éles nyilatkozatban felelt Piklernek az ott megjelent újságírók utján. Felhívta Piklert, hogy ne a mentelmi jog biztos fedezéséből köpködjön feléje. Pikler erre egy vasárnapi szociálista népgyűlésen a kritikát megismételte, amire hétfőn megjelentek Pikler lakásán egy alezredes és egy őrnagy, hogy a hadbíró nevében provokálják. Pikler erre kijelentette, hogy elvi okokból nem párbajozik és az alezredesnek arra a kérdésére, hogy akkor hogyan szerezzen a hadbíró elégtételt, azt válaszolta, hogy forduljon a polgári bírósághoz.

— A katonatiszt becsületét nem a polgári bíróságnál keresi! — felelte az alezredes. Ezután még azt mondta, hogy miután a képviselő az elégtétel adását lovagias uton megtagadja a hadbíró majd másképpen lesz kénytelen magának elégtételt szerezni. Pikler a nemzetgyűlés mai ülésén bejelentette mentelmi jogának megsértését.

Budapestről táviratozzák: A nemzetgyűlés mai ülésén *Esztergályos János* szociáldemokrata képviselő megkövette a Házat a legutóbbi turbulens jelenetkor tanusított magatartásáért. Esztergályost azonban, mivel már ilyen magaviseletért több ízben volt a mentelmi bizottság előtt három egymás után következő ülésről kizárták. *Pikler Emil* szociáldemokrata jelentette ezután a mentelmi jogának megsértését a Györfy hadbíróval történt ügyben. Elmondotta az előzményeket, és kijelentette, hogy már provokálása is a mentelmi jog megsértése, annál is inkább, mert az alezredes, a hadbíró egyik segédje, amikor megtudta, hogy ő a lovagias elégtételadást megtagadja *tenyegetőzni kezdett*. Hozzáfűzte ehhez még azt, hogy Francia-Kissről *hivatalos tényező is megállapították a gyilkosságokat*. Közbekiáltások a szociáldemokraták részéről:

— *Tessék elmozdítani! Nem maradhat az ilyen a helyén! A miniszterelnök miért nem jelenti ki mi lesz ezzel az ügyvel?*

A jelenet egyébként elég simán folyt le és utána áttértek a mentelmi ügyek tárgyalására.

A nemzetgyűlés mai ülése alatt az országház elé nagy csoport munkás vonult fel és különböző részeken helyezkedtek el, hogy

Piklert az esetleges inzultusoktól megvédjék. Pikler kijelentette a hírlapíróknak, hogy sok munkás ajánlotta fel, hogy testőrgárdája kíván lenni, amíg az afférje el nem intéződik. Ő azonban ezeket az ajánlatokat visszautasította és *egyedül ment a nemzetgyűlésre*. Hozzátette még ezzel kapcsolatban, hogy a polgári társadalomban is nagy szimpátiával találkozott eljárása.

Egy önkéntes halála.

(Vörhenyt kapott, ami megölte.)

(Saját tudósítónktól.) Tragikus körülmények között halt meg ifj. Székely Károly ismert aradi fiatalember a ploesti önkéntes iskola növendéke. A fiatal önkéntes meghalt, majd vörhenyben megbetegedett és rövid szenvedés után meghalt. A 22 éves fiatalember, aki Székely Károly államvasúti felügyelőnek fia Aradon az Andrényi cégnél mint tisztviselő volt alkalmazva és a múlt év őszén vonult be katonának Ploestibe. Körülbelül egy hónappal ezelőtt rövid szabadságát Aradon töltötte. Ebben az időben volt dr. Angel István aradi polgármester ezüstfa kodalma, amely alkalomból szép verses felköszöntővel üdvözölte a polgármestert és feleségét, aki családjával bensőséges barátságban van. A szép alkalmi költeményt a *Közöny* annak idején közölte is. A fiatalember halál híre ismerősei körében osztatlan mély részvétet keltett. Ifj. Székely Károlyt az őt megillető gyászponnával kísérték ki a ploesti állomásra és jóbarátjai, valamint négy önkéntes századi koszorút helyezt az elhunyt fiatalember koporsójára. Holttestét családja Aradra szállíttatta. Temetése szerdán délután 5 órakor lesz a felsőtemető halottas házából.

Mulatságok

— *Jelmezestély Lovrinban.* A lovri dalegyesület a kat. énekharzavára a napokban jó sikerű jelmezestélyt rendezett Lovrinban. A kitűnően sikerült bálon nagyszámu és előkelő közönség volt jelen és a legkellemesebben mulatott a kora reggeli órákig. A jelenvolt hölgyekről a rendezőség a következő névsort bocsájította rendelkezésünkre: báró Lipthay Béláné, Reitter Imre képviselő neje, dr. Pauli Józsefné, Gatter Jakabné, Lind Antalné, Hügel Miklósné, Reitz Gáspárné, Bernchard Antalné, dr. Koch Miklósné, Gerber Jánosné, Wirs Józsefné, Wágner Antalné, Krausz Merián, Amrau Magda, Schmiedt Berta és Ella, Petri Anna, Wittye Anna, Kleitsch Anna, Pauli Katica és még számosan.

HIREK.

A békepályázat eredménye.

Százezer dollár egy nem új, de rosez mondatért.

Newyorkból jelentik: Mint ismeretes, egy meggazdagodott amerikai lapkiadó, Edward Bek 100 ezer dollárt tűzött ki a nyáron olyan ötlet megjutalmazására, amely a legbiztosabb utmutást nyújtja a világbéke megoldására. A százezer dolláros díjra nem kevesebb, mint 22.165 pályamunka érkezett be s ezek közül már ki is választotta a bírálóbizottság a legjobbat. Az 1469. számú pályanyertes ötlet, amely állítólag megéri a százezer dollárt, a következő:

„Az Egyesült Államok azonnal lépjen be a nemzetközi bíróságba s vegyen részt a Népszövetség munkájában.“

Az ötlet, mint látható, megdöbbentően egyszerű, legfeljebb az a hibája, hogy egyrészt nem biztosítja a világbékét, másrészt pedig nem is új. Ha a bíráló bizottság igazságos akart volna lenni s ha már éppen ezt az ötletet tartja leghelyesebbnek, akkor meg kellett volna osztania a súlyos dollárokat Wilson és Harding özvegyei között, mert hiszen Harding szeretne volna belépni Amerikát a nemzetközi bíróságba, a Népszövetség pedig egyenesen Wilson alkotása. Az egész eset óriási felháborodást keltett az amerikai sajtóban s csakhamar megindult a falálgatás, hogy mi rejlik a pályadíj és a bírálat mögött. Kétségtelennek látszik, hogy ügyes propagandáról van szó, mert úgy a pályadíj alapítója, mint a bíráló bizottság tagjai lelkes hívei a Népszövetségnek, a melyről Amerika többsége hallani sem akar. Megerősíti ugyanis ezt a felfévést az a körülmény, hogy a bizottság most népszavazás alá akarja bocsátani megtámadott döntését. Ha azután ez a népszavazás főváhiagyja a bíráló bizottság döntését, egyben állást foglal a Népszövetség mellett is, amit Amerika megválasztandó új elnöke nem hagyhatja figyelmen kívül.

— *A királyi pár külföldi utazása.* Bucurestiből jelentik: A kormány legközelebbi javaslatot terjeszt a Kamara elé, amelyben rendkívüli hitel megszavazását kéri a királyi pár közeli külföldi utazásával kapcsolatos kiadások fedezésére.

— *Elkészült a lakbérleti törvényjavaslat.* Bucurestiből jelentik: Az igazságügyi miniszteriumban nyert információ szerint a lakbérleti törvényjavaslat már teljesen elkészült. Marzescu igazságügyminiszter úgy tervezi, hogy még a jövő hét elején a Kamara elé terjeszti a javaslatot.

— Nyugdíjazott tisztviselők. A belügyminiszteriumtól ma érkezett Timisoarára a következő tisztviselők nyugdíjazásának jóváhagyása: Szilárd Emil városi főmérnök, Beé Ferenc, Gyürky Gyula, a munkás elhelyező osztály vezetője és Rácz Károly főpénztáros.

— Kettős vonatgázolás. Tegnap délelőtt a Brád felé menő tehervonat Grossmann Armin és Starz Sándor aradi lakosokat Csucs és Talács községek között elütötte. A súlyosan megsebesült embereket Gurahonra vitték. Grossmann Armin tegnap este sérüléseibe belehalt, Starz Sándor megmentéséhez is kevés a remény. Az ügyészség elrendelte a nyomozás megindítását és Grossmann eltemetéséhez megadta az engedélyt.

— Sommer Nándor megnyitotta ügyvédi irodáját Aradon. Megirtuk, hogy Sommer Nándor, az aradi törvényszék kiváló és nagyképzetségű vizsgálóbírója 23 éves bírói működés után nyugdíjaztatás iránti kérvényt nyújtott be felettes hatóságához és felvételét kérte az aradi ügyvédi kamarába, mert elhatározta, hogy ügyvédi irodát nyit Aradon. A felvétel megtörtént és Sommer Nándor ma az aradi törvényszék teljes ülésén, dr. Marsieu Iusztin kamarai dékán jelenlétében letette az ügyvédi esküt. Az általános szeretetnek és nagybecsülésnek örvendő jogász ügyvédi irodáját a Bul. Carol I. 56. (Erzsébet) körut 12. szám alatt a mai napon meg is nyitotta.

— Tűz a timisoarai szeszgyárban. Timisoarán a józsefvárosi szeszgyárban tegnap éjjel 11 órakor tűz támadt. A hamarosan kivonult tűzoltóság önfeláldozó erővel dolgozott, hogy a veszedelmes tűz továbbterjedését megakadályozza. A tüzet sikerült eloltani, anélkül, hogy nagyobb kárt okozott volna.

— Halálozás. Pelyhe Irénke fiatal aradi urileány ma 17 éves korában meghalt. Temetése holnap délután három órakor az Ardealului (Erdélyi) ut 12—20. számú lakásáról lesz. A korán elhunyt urileányt számos rokon és ismerős gyászolja.

— Elkészült utlevelek. A timisoarai utlevélhivatalnál a következők vehetik át utleveleiket: Suciú Valér Szécsán, Potchen Péter Ószcsanád, Gruici Sándor Varjas. Leszb Elena Ukisoda, Fabry Jolán Becick-mic, Dobó Anna Lovrin, Tillschneider János Dolati, Győri Tibor Ujarad, Györiné szül. Schneider Klótd Ujarad, Georgeviti Dániel, Petsch Károly, dr. Gábor Dezső, Cosma Aurel Kállai Bálint, Fischer Árpád, Tili János, Brauch Samuel Timisoara.

— Repülőbizottság ellenőri a lakhatási engedélyeket. Az aradi állambiztonsági hivatal felsőbb rendeletre befejezte az 1914. év óta Aradra költözötteknek összeírását. — Az összeírtak listáját felterjesztette a belügyminiszteriumba, hol most dolgoznak azon a terven, hogy úgynevezett repülőbizottságok járjanak minden városban és felülvizsgálják a jogos vagy jogtalan tartózkodásokat. A repülőbizottság valószínűleg a tavasz végén jön Ardra és az állambiztonsági hivatal referálása alapján fogják az 1914. óta Aradon tartózkodóknak lakhatási jogosultságát felülvizsgálni. A bizottság figyelembe fogja venni a felülvizsgálandó lakosok megjegyzéseit is, amennyiben egyenként fogja felidézni őket és meghallgatja azokat az okokat, amelyek arra készítik, hogy Aradon tartózkodjon

— Pisztolypárbaj Bucarestiben. Bucarestből jelentik: Tegnap délután súlyos feltételű párbaj folyt le Bibescu György, az Automobil Club elnöke és Radu Xenofon között. A párbaj feltételeit kétszeri golyóváltásban állapították meg a segédek. Ha a lövések egyike sem talál, azt kardpárbaj követi a végkimerülésig. A párbaj során Xenofont az első golyó a lábán megsejtette, mire a segédek a párbajt befejeztek nyilvánították.

— Hóvihar Newyorkban. Newyorkból táviratozzák: Enyhe idő után ma óriási hóvihar tombolt Newyorkban. A hatalmas hótömeg eltorlaszolta az utcákat, a telefonban és táviróban súlyos károkat okozott. A hó eltakarításán 14 ezer munkás dolgozik.

— Száz lakást rekvirálnak Aradon. Az aradmegyei prefekturán működő lakásrekviráló bizottság már hónapok óta élénk tevékenységet fejt ki, a minék eredményeképpen igen sok lakást utaltak ki tisztek és köztisztviselők számára. Azonban még mindig sokan vannak, akik a bizottságtól várják elhelyezésüket. Körülbelül száz kérvény vár még elintézésre, ezekben nyolcvan köztisztviselő és mintegy husz katonatiszt kér lakást. A bizottság tehát még körülbelül száz lakást fog rekvirálni a közeljövőben Aradon.

— Adóösszeírás. Az aradi adózákat összeíró bizottság, amely a városi illetékek kivetéséhez gyűjti az adatokat, a jövő hét folyamán kezdi meg működését. A város vezetősége kéri a lakosságot, hogy ne nehezítse a bizottság munkáját, mindenki álljon rendelkezésére.

— Elfogtak egy megszökött betörőt. Az aradi államrendőrség ma délután egy veszedelmes tolvajt és betörőt tartóztatott le. Még a múlt hónapban történt, hogy a rendőrség elfogta Bugi Floreát, aki Timisoarán és Aradon számos betörést és lopást követett el. Nagymennyiségű lopott árut találtak nála és Bugi Florea bevallotta, hogy egy vaskereskedésből, egy fűszerüzletből és több lakásból lopott holmikat. A jegyzőkönyv felvétele után, mivel a betörő mindent töredelmesen bevallott, át akarták kísérni az ügyészséghez. Bugi Florea azonban egy őrizetlen pillanatban megszökött. Az utóbbi időben ismét több betörést és lopást jelentettek be a rendőrségen és a nyomozás valószínűnek tartotta, hogy azokat a megszökött betörő követte el. A rendőrség nyomozni kezdett és ma délelőtt egyik külvárosi házban sikerült Bugi Floreát letartóztatni. A veszedelmes ember mindent bevallott és szigorú őrizet alatt átkísérték az ügyészség fogházába.

— A titokzatos zsák. Az aradi Luther-ucca 1. számú ház házmestere tegnap rémülten rohant fel a rendőrségre és elfulladozó hangon jelentette, hogy valami rettenetes bűntény történt háza előtt. A rendőrség azonnal megkezdte a megijedt ember kihallgatását, mert bűntények alkalmával ez a legfontosabb. A házmester a keresztkérdések sulya alatt megtört és bevallotta, hogy a ház kapujában egy gyanus zsák hever, amelyből nagyon gyanus hangok hallatszanak. A rendőrség azonnal kiküldött egy komisszáriust, aki felcsatolta szolgálati kardját, övébe dugta revolverét és a házmesterrel elindult a tett színhelyére. Közben ott már nagy tömeg verődött össze, amely ugyanolyan érdeklődéssel várta a fejleményeket, mint amilyen undorral hallgatta a titokzatos zsákúól kiszűrődő hangokat

Anglia finanszírozza a Szovjetet.

Összehívják a nagykövetek tanácsát. Hitler és Ludendorff a vádlottak padján

Londonból táviratozzák: A Daily Telegraph írja, hogy Rakovszky az orosz szovjetkormány megbízottja tárgyalt az angol nagybancokkal egy 30 millió fontos kölcsön folyósításáról. A bankok azonban kijelentették, hogy csak akkor hajlandók kölcsönt adni, ha Oroszország összes állami és magán háborús tartozásait Angliával szemben elismeri és feloldja az Oroszországban lefoglalt angol tulajdonokat. Rakovszky a szovjetkormányhoz fordult távirati utasításért, amely ma megérkezett és abban a szovjet az angol bankok összes kikötését elfogadja. Macdonald miniszterelnök az alsóház mai ülésén közölte, hogy nemsokára megkezdődnek a tárgyalások az Oroszországnak adandó hitelről. A szovjet megígérte, hogy elismeri a tartozásokat, amelyek a háború előtt fenállottak. Az oroszoknak nyújtandó hitel negyvenmillió angol fontig terjedhet és azonnal megadják, ha a moszkvai kormány biztosítja Oroszország régi adósságainak elismerését. A meghatalmazással ellátott moszkvai delegáció megérkezését március közepére várják Londonban.

A német helyzet vitája.

Londonból táviratozzák: Macdonald jegyzékét küldött a francia kormányhoz, amelyben részletesen kifejti az angol kormány álláspontját a németországi helyzettel kapcsolatban. Politikai körökben úgy tudják, hogy a közel jövőben összehívják a nagykövetek tanácsát, amely tárgyalás alá veszi Macdonald jegyzékét és a benne foglalt proposíciókat.

Párisból táviratozzák: A Ha-

A komisszárius felszólította a zsákot, hogy adja meg magát és nyiljon ki, amire azonban a zsák nem volt hajlandó. Erre azonnal erőszak következett és a jelenvolt hadviselő és vitéségi éremmel bíró bátor emberek kinyitották a zsákot. Amint a zsák nyílása szabad lett, egyszerre négy sötét alak ugrott ki onnan. Először általános megdöbbenés, majd általános kacagás — a titokzatos zsákban négy darab szépen kifejlesztett fekete macska nyávogott. A tömeg csaldottan távozott és a rendőrkommiszárius mélabusan jegyezte meg: En sem veszek többé zsákban macskát...

— Uferini és társulata megérkezett. A világszerte csodálatot keltett Uferini és társulata városunkba különvonaton megérkezett és szerdán este kezdi meg vendéglátását a Kulturpalotában. Alfredo Uferini csoda az illuzionizmus és bűvészprodukciók birodalmában, az ő kivételes művészete annyira felett áll a megszokott ilyen természetű produkciókon, hogy az ő mutatványait az eddig látottakkal össze hasonlítani nem lehet. De másrészt szóval nem is lehet jellemezni Uferini mester csodáit. Látni kell őt, amint nagyszerű társulatával bűvészetének győzedel-

vas távirati Iroda arról értesül, hogy Macdonald angol miniszterelnök megbízottjának őszinte együttműködését Franciaországgal közölte a párisi kormánnyal a szövetségközi katonai ellenőrzés újrafelvételének szükségességét.

Párisból jelentik: Politikai körökben feszült érdeklődéssel várják a jóvátételi bizottság döntését a Berlinben járt szakértő bizottság heterjesztett javaslata felett. A sajtóval hivatalosan közölték, hogy a szakértő bizottság megállapodásait a jóvátételi bizottság döntéséig nem hozzák nyilvánosságra.

A Hitler-puccs tárgyalása.

Münchenből táviratozzák: Ma megkezdtek a tárgyalásokat a Hitler-puccsban. A vádlottak Hitler bíró, Ludendorff szolgálatonkívüli tábornok, Pochner főtörvényszéki tanácsos, Frick, a müncheni rendőrség volt osztályfőnöke, Weder állatorvos, Röhm szolgálatonkívüli kapitány, Brückner tartalékos főhadnagy, Wagner hadnagy, Kriebel szolgálatonkívüli alezredes, Permet szolgálatonkívüli főhadnagy, jelenleg banktisztviselő. A vádirat vázolja a Bürgerbrau Kellerben múlt évben történt puccsot és kiemeli, hogy Kahr, Lossow és Seisser csak szinlegetesen mentek bele a puccsba, hogy szabadkezet nyerjenek és intézkedhessenek, amint lehet.

Berlinből táviratozzák: A Vorwärts jelentése szerint a politikai fővita végével, amely a kancellár mai birodalmi gyűlési beszédével indul meg, a koalíciós pártok a kormánnyal szemben bizalmatlansági indítványt terjesztenek be. Az indítvány nem számíthat többségre, mert a szociáldemokraták és a német nemzetiek ellene szavaznak. Számolnak ezért azzal, hogy a birodalmi gyűlést feloszlatják és az új választásokat április hatodikára tűzik ki.

mes szinpompáját sugározgatja, amint a nézők szemei előtt kibontja egyedül álló művészetének leblincselő alkotásait. A szerdán este fél kilenc órakor kezdődő premierest iránt óriási az érdeklődés és biztosra vehető, hogy az első est után Uferini városunkban is olyan népszerű és ünnepele lesz, mint mindenütt a világon, ahol nagyszerű illuzionista társulatával megfordult. Eppen ezért ajánlatos Blochnál a jegyeket idejében elővételben megvásárolni. Az előadások pontosan fél kilenckor kezdődnek.

— Az Egyetértés sportegyesület március másodikára, a Központban hirdetett bálját, a rendezőség kilencedikére halasztotta el, hogy az előkészítéshez kellő idővel rendelkezhesen.

— Az aradi Fehér Kereszt Gyermekekért Egyesület pénteki és szombati színházi estélyeire előjegyzett jegyeket nem tartják tovább fenn, miután az erre kitűzött határidő lejárt. A megmaradt jegyeket a színházi baloldali jegypénztár árusítja délelőtt 10-től 12-ig és délután 4-től 6-ig.

— Alkalmi vételek arany és britliáns ékszerekben Waldmannál, Piata Avram Iancu (Szabadság-t.) 14

KÖZGAZDASÁG.

Visszaélő csödtömeg választmány.

A timisoarai ügyészség vádirata a Kulka-ügy csödtömegkezelő ellen.

(Saját tudósítónktól.) Kulka Róbert timisoarai fakeskerkedő cég csödtömegében ma érdekes fordulat állott be. A cég dr. Giovan Pompi ügyvéd útján bünvádi feljelentést tett a csödtömeg választmány ellen, mert nem kezelte kellő lelkiismeretességgel a hitelezőket. A királyi ügyész már elkészítette a vádiratot, amely nemcsak a csödtömegválasztmányt vádolja lelkiismeretlenséggel, hanem egy ismeretlen ügyvédt is, mert büntös mulasztást követtek el a hitelezők kielégítésénél. Az eddigi nyomozás megállapította, hogy a vádak nem alaptalanok. Beigazolódott ugyan is, hogy a csödtömegválasztmány a cég két hitelezőjét különleges kedvezményben részesítette. Az érdekes ügyben a vizsgálat tovább folyik és nagy meglepetések várhatók.

— Szaporodik a bankjegyforgalom. Bucurestiből jelentik: A Banca Nationala legutóbbi kimutatása szerint az elmúlt héten a bankjegyforgalom 72 millióval emelkedett és így elérte a 17 milliárd 780 milliót. A folyószámla kölcsönök összege is emelkedett 56 millióval.

— A francia értéktörzset korlátozása. Párisból táviratozzák: A kormány legújabb rendelete szerint március 1-től kezdve külföldi értékeket és értékpapirokat csak külön engedély alapján lehet vásárolni.

— Tenyészbikát vásárol Arad vármegye. Arad vármegye vezetősége elhatározta, hogy a március harmadikán Aradon tartandó országos tenyészbikavásárláson nagyobb bevásárlást fog eszközölni aradmegyei községek számára. A megye vezetősége szükségesnek tartja új tenyész-apállatokkal felfrissíteni a megyei marhaállományt és ezért körülbelül 600 ezer lejért fog bikákat vásárolni az országos vásárláson. Tervbevételek azt is, hogy az állatállomány minőségének még intenzívebb emelése céljából Svájcba hozatnak fajbikákat, de ezeknek a beszerzéséhez a kormánytól kérnek pénzt szubvenció vagy kölcsön alakjában és ha a megye a szükséges összeghez hozzájutott, bizottságot alakítanak, amely intézni fogja a svájci bevásárlást.

— Alaptőkeemelések. A pécskai járási gazdasági takarékpénztár február 24-én, vasárnap tartotta meg XVII-ik rendes évi közgyűlését, amelyen Rokszin János vezérigazgató beszámolt az elmúlt üzlet év eredményéről. A közgyűlésen 71 részvényes 2100 részvényvel volt jelen, akik egyhangulag elfogadták a kimutatott 138.518 lej tiszta nyereség felosztására beterjesztett javaslatot, amely szerint részvényenként 10 lej osztalékot fizetnek. A részvényesek nagy lelkesedéssel fogadták el az igazgatóság indítványát az alaptőke felemelésére vonatkozólag és elhatározták, hogy az alaptőkét 1.000.000 lejjel felemelik. A közgyűlésen jegyez-

ték is az egész alaptőkét. A fiatal intézet 1.000.000 lej alaptőkével vesz részt a pénziaccon. Székvényeket az Aradmegyei takarékpénztár Aradon beváltja.

Valutapiac.

Helyi valutaárak. (Február 26.) Francia frank 8.45, svájci frank 33.45, dollár 194, dinár 2.40, szokol 5.65, lira 8.40, angol font 8.38. — Kifizetések: Budapest külföldi 240, belföldi 390, Bécs 367, Prága 5.60, Zürich 33.40, Milano 8.35, Newyork 193, London 8.34, Páris 840, Belgrád 2.35.

Temesvári valutaárak. (Február 26.) Newyork 193, dollár 194, London 830, angol font 835, Páris 8.25, francia frank 8.50, Zürich 33.30, svájci frank 33.50, Milano 8.32, lira 8.25, Belgrád 2.40—2.28, Prága 5.57, szokol 5.79, Budapest külföldi 200, belföldi 390, Bécs 370 osztrák korona 325.

Zürichi nyitás. (Február 26.) Amsterdam 215.62.50, Newyork 577.25, London 2483, Páris 25, Milano 25.02.50, Prága 16.76.25, Belgrád 7.22.50, Bucuresti 3.05, Bécs 81.20.

Zürichi zárás. (Február 26.) Amsterdam 215.62.50, Newyork 577.75, London 2481, Páris 24.80, Milano 24.97.50, Prága 16.76.75, Budapest 125, Belgrád 7.22.50, Bucuresti 3.05, Bécs 0.0081.18.75.

Bucuresti tőzsdezárlat. (Február 26.) Kifizetések: Páris 8.58, London 836, Newyork 193, Milano 8.38, Zürich 33.50, Bécs 0.0027, Prága 5.60, Budapest 0.0050. — Valuták: Napoleon 750, léva 130, török lira 1, angol font 825, francia frank 8.50, svájci frank 33.50, lira 8.20, drachma 3.20, dinár 225, dollár 191, lengyel marka 0.00022, osztrák korona 0.0027, magyar korona 0.0033, szokol 5.40.

Budapesti értéktőzsdezárlat. (Február 26.) Magyar Hitel 920.000, Osztrák Hitel 288.000, Salgó 920.000, Rima 202.000, Ganz Danubius 5.950.000, Közén négy-millió 500.000, Szlavonia 140.000, Kereskedelmi Bank 2.100.000, Schlick 141.000, Cukor 4.200.000 Csáky 33.000, Ófa 825.000, Hazai TakaréK 6.100.000.

Budapesti devizaközpont jegyzései. (Február 26.) Belgrád 815—865, Bucurest 348—365, London 280600—296900, angol font 281200—397500, Milano 2825—2995, lira 2845—3015, Newyork 65260—69050, dollár 65560—69350, Páris 2825—2995, francia frank 2855—3025, Prága 1895—2005, Budapesti ten a takaréK korona árfolyama 101.

Sport.

— Kehrling újabb veresége. Budapestről táviratozzák: Kehrling Béla, a teniszvezetés magyar származású világbajnoka St. Moritzban, nemzetközi teniszversenyben a férfi páros versenyben is vereséget szenvedett, amelyben Rohrer német bajnokkal indult. A hollandi Timmer-Brian pár 6:4, 8:10 és 3:6 arányban első lett, a második a Kehrling-Rohrer pár. A vegyes páros versenyben győztes Kehrling-Alvares kisasszony (Spanyol

ország) pár, a második a Hohrer házaspár. Kehrling a vereséget a férfi egyes döntőben rakettjének eltörése és a döntő szettben boka rándulása miatt szenvedte.

Hajótöröttek

Izgalmas dráma a tengeren. Bemutatja ma szerdán, osztráktörökön és pénteken

az URANIA.

Temetés repülőgépen.

(Petruzzi new-yorki temetkezéskirály szenzációs ötletel. — Temetkezési rekord.)

Newyorkból jelentik: Amerikába a temetkezési tröszt és a zenélő gyászkoCSI házaja Newyork temetkezési vállalatainak királya nemrég mauzoleum-ötletével lepte meg Amerikát, most pedig temetkezési eroplánjaival igyekszik előcsöbthi és kényelmesebbé tenni a temetést. A kétezer sár befoglalására New Jerseyben milliók költséggel készülő mauzoleum építése befejezéséhez közeledik. A temetkezési királynak már is telt háza van, mert a mauzoleum sírhelyeit az előkelő newyorki családok valószággal szétkapkodták. A mauzoleum gránitból, gránátból és bronzból készült és a temetkezési király állításai szerint tovább fog tartani, mint az egyiptomi piramisok Tekintettel a telt házra, a mauzoleumnak még befejezése előtt a kibővítése vált szükségessé s ennek terveit most lázas gyorsasággal készítették el s a temetkezési király új szenzációs hirdetésével már meg is jelenték a lapokban.

A zenélő gyászkoCSinak felállója szintén Giovanni Petruzzi. New-York temetkezési királyi Petruzzi birodalma New-York keleti részeiben van. Zenélő gyászkoCSija fölöslegessé teszi a költséges zenekaroknak szerződését a temetésekhöz. New-York keleti részeiben odáig mindig szokásban volt gyászzenekarok alkalmazása a temetésekhöz. Petruzzi ötlete azonban egy csapásra véget vetett ennek a szokásnak.

Petruzzi legújabb ötlete légi repülőgyászkoCSi építése. Petruzzi egy lap munkatársának nyilatkozva kifejtette, hogy repülőgépen hat temetést végez el annyi idő alatt, mint autón egyet. Különösen a téli hónapokban nagy nehézségekkel jár a koporsóknak autómobilon való kiszállítása a temetőbe. A nagy hóban a koporsószállító autók gyakran elakadnak, ami természetel kellemetlenséget idézett elő. A légi gyászkoCSik a koporsókn kívül hat személyt fogadhatnak be. Petruzzi beadványt intézett New-York városi tanácsához, melyben azt kéri, hogy engedjék meg nekik, hogy New-York keleti részé-

nek szivéből, a Broome-streetről startolhasson gépjével a temetőbe,

Hogy áll a lej?

1924. február 26-án 100 lejért adták:

Nálunk:

3.02 svájci frankot,
11.87 francia frankot,
24.000 külföldi magyar koronát,
38.000 effektív magyar koronát,
39.000 belföldi magyar koronát,
36.700 osztrák koronát.

Zürichben 3.05 frankot

Párisban 12.50

Budapestben 34,800—36,500 K-

○○○○○○○○○○○○○○○○○○○○

Aradi mozihierek.

* Az idei szezon egyik legkiválóbb filmterméke kerül bemutatásra az Uránia mozgószínházban. „A hajótöröttek“ a leghatalmasabb film-drámák egyike, mely nemcsak szentimentális, hanem minden egyes jelenetében idegizgató is. Az esemény középpontjában egy megvezetett, szép és élvővár kalandornő áll, aki a belé szerelmes férfit gyilkosságba kergeti. A film szerepeit a legkiválóbb német filmművészek játsszák. Az Uránia 27-től kezdődőleg három napon keresztül tartja műsorán a kalandordrámát.

* Világvárosok szenzációs eseménye volt Gilbertónak, a vaskirálynak fellépte. A csodálatos izomerővel rendelkező férfi minden egyes mutatványával bámulatba ejtette a közönséget. Fején vastraverzet hordott, amelyre egyszerre husz ember kapaszkodott fel. A vaskirály holnap szerdán fél egy órákor az Avram Iancu (Szabadság) téren egyik legcsodálatosabb produkcióját mutatja be: utasokkal megrakott hatszemélyes autó megy rajta keresztül, anélkül, hogy a legkisebb sérülést szenvedné. A vaskirály szerdán éjszántörökön lép fel az Apollóban, felépését megelőzően a színház „A hosszú árca“ című hatásos cirksuzdrámát vetíti. Az előadásokat a színház igazgatósága kivételesen 5, 7 és 9 órában állapította meg és az előadások mindegyikén Gilbertó, az Aradon szenzációs sikert elért vaskirály is fellép.

— Felmentett szőlőbirtokosok. A Közlöny mai számában megírta, hogy az ujaradi szőlőbirtokosokat sulyos bírságokkal sújtották, mert szüret előtt bejelentett várható borkészletük nem egyezett pontosan a pénzügyőrök által talált mennyiséggel. Az aradi törvénysszék büntető tanácsa ma délelőtt hasonló ügyet tárgyalt. Kilenc apateleki szőlőbirtokost azzal vádolták, hogy borkészletüket nem jelentették be, hogy ezáltal az adófizetést elkerülhessék. A tárgyaláson kiderült, hogy a szőlőbirtokosok bejelentették annak idején a borkészletet a községi előltárolásnak, ahol a hivatalnokok mulasztása folytán nem írták be. A tanak kihallgatása után a bíróság felmentette az összes vádlottakat.

A szerkesztésért felelősen
KÖCSY JENŐ
főf.

Cenzurát: Dr. ROMUL MAGER.

NE FÉLJEN, NEM SIR A GYERMEKE, ha HÖFER-gyermek-hintőport és HÖFER-gyermekkrémét használ.

Lloyd
2844
697

NYILTTÉR.

E szavát alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.

Sommer Nándor

ügyvédi irodáját Aradon

Bulev. CAROL I. No. 56.
(volt Erzsébet körút 12.)
szám alatt megnyitotta.

Kertész és Havas

textil nagykereskedése

Arad Piata Avram Iancu
(Szabadság-tér II.)

Volt Glück-féle huscsar-
nok helyiségébe lett

áthelyezve.

Utazók figyelmébe!

Sán-Nicolan-Maren az
újjonnan épült és leg-
modernesbbü berendezett

**Keszler János-féle
szálloda megnyit.**

„Ioan Limbeck și Fiu” Arad, Fabrica
de costururi de metal și întreprindere
de inmortantari, Piata Avram Iancu
(Szabadság-tér) 22. Színház-épület.

Pelyhe Mátyás és neje szül. Krenyiczki Erzsébet mint szülők, Vincze Lajosné szül. Pelyhe Márta, Czudar Sándorné szül. Pelyhe Margit, Kiss Ferencné szül. Pelyhe Julla és Pelyhe Anna mint testvérek, Vincze Lajos, Czudar Sándor és Kiss Ferenc mint sógorok, Czudar Margitka és Kiss Ferike mint unokahuga és unokahúga egy a maguk, valamint a számos rokon, jóismerős és jóbarátaiak nevében is mélyen megtört szívvel tudatják a felejtethetlen, drága, jó gyermek, testvér, sógor, nagynéni, rokon és jóbarátó

Pelyhe Irénke,

folyó évi február hó 26-án, reményteljes életének 17-ik évében, hosszas szenvedés és a halotti szentségek áhitatos felvétele után a Mindenható bölcs rendelkezéséhez képest történt gyászos elhunytát.
Az Istenben boldogult földi maradványai folyó hó 27-én délután 3 órakor fogtak a Calea Ardealului 20. (Erdélyi-ut 12.) gyászházból, a róm. kath. anyaszentegyház szertartásai szerint történt beszéltetés után, a helybeli felső temetőben levő családi sírkertben örök nyugalomra helyeztetni.
Az engesztelő gyászmeisáldozat az elhunytak lelkiüdvéért folyó évi március hó 7-én délelőtt 10 órakor fog a főtisztelendő Minorita-atyák szentegyházában az ezek Urának bemutatni. 1239
Pihenése cserdes, drága emléke áldott legyen!
Arad, 1924. évi február hó 26-án.

Eladó

egy „John”-féle mosó-gép használt de jókarban, egy 50 cm. fényező-gép, egy borszivattyú és egy 3 soros baromfi ketrec vasból sodrony hálózattal 1248
Büszörményi János lakatos mesternél, Arad, Str. Moise Nicoara (Petőfi-u. 8-12)

APOLLO színházban

GILBERTO a vas király és társai

még ma és csütörtökön mutatják be csodálatos vas, kő és vasláncal történő produkcióikat az APPOLO SZINPADJÁN.
Ezt megelőzi
Bosszu álarca. Szenzációs cirkusz-film.
Az előadások kivételesen 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

Női harisnyák

legújabb divat szí-
nekben és keztyük
legolcsóbban

HELLAS

harisnya üzletben,
ARAD, Lutheránus
templom mellett. I

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk.
Minden szó hirdetési ára hétköznap 2 lej 50 bani, vasárnap 3 lej.
Vastagabb betűvel 5 lej, illetve 6 lej.
A vastagabb betűvel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.
Hirdetéseket délután 5 óráig vesztünk fel.
Az apróhirdetéseket előre kell fizetni
A legkisebb hirdetés ára 10 szölg hétköznap 25 lej, vasárnap 30 lej.
A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Alkalmazás.

- HÁZISZOLGÁ.** 16 munkás, 16 bizonyítvánnyal felvétetik. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1064
- IRODAI** teendőkben, gépirásban jártas kisasszony fél napi elfoglaltsággal állást keres. Ajánlatot „Igyekvő” jelígre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér. 7101
- GYMNAZISTA** leánya mellé nevelőnő kerestetik, ki a francia és német nyelv és zongoraoktatásban jártas. Okl. tanárnő v. tanítónő előnyben részesül. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1172
- JÓ BIZONYÍTVÁNNYAL** rendelkező gyermekleány, ki a szobaleányi teendőket is elvégzi, március 1-re jó fizetéssel felvétetik. Arad, Str. Sincai (Szent Antal-ucca) 12. földszint. 10.021
- KERESÜNK** könyvelőt, vagy könyvelőnőt, csakis jobb munkaezót. Ajánlatokat „Március” jelígre az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérünk. 1214
- KIFUTÓ** fiu, vagy leány elsejére felvétetik Deutsch Testvérek szállítók Arad, új Neuman-palota. 1237
- SZAKÁCSNÓ** azonnali belépéssel felvétetik Petrescu pénzügyi adminisztrátor-nál Arad, pénzügyi-palota földszint. 1234
- PÉNZTÁRNOKI,** könyvelői, vagy más bizalmi állást elfogadok óvadék mellett. Cim Kelet hírlapirodában Arad. 10.022
- KERESÜNK** azonnali belépésre gyakorlott gépirónót, vagy gépirót. Seidner Bernát és Fia fatermelők Arad, Strada Mejanu 2. (Forray-ucca.) 1218
- HÁZMESTERI** állást keres fiatal gyermektelen házaspár. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1244
- FŐZNI** tudó bejárónót azonnali belépésre keresek. Arad, Strada Mărăsești (Kossuth-ucca) 36. Barkó-ház. Boér. 1242

Vétel és eladás.

- VADONÁT** új férfi ruhák és női kabátok, filé munkák, arany- és ezüst terítők, szőnyegek, szalon-, hálóberendezések, tükröasztalok, butorok, függönyök, escheslon, dísz tárgyak, asztalneműek, csipke kelmék, gyermek bicikli, kis kocsis összecsatolható vaságy, stb. eladó. Arad, Str. Consistorului 12 (Batthyány-ucca 23.) I. em. 1000
- EREDETI** világos norvég csukamájolai Marke Aarsaether, görvélykóros, tüdőbajos, fejletlen, sápadt, angolkóros, gyenge gyermekeknek és felnőtteknek. Dr. Földes gyógyszerár Arad. 14133
- TÖBB SZÁZ** évfolyam bekötött folyóirat és nagy tömeg hangjegy olcsón árusítatnak ki Kerpelnél Arad. — Ugyanott kölcsönkönyvtár is. Telefon 385. 878
- ELSŐRENDÜ,** elegáns pianinó eladó. Uranus-iroda Arad, főpostával szemben. 16.010
- CONTROLL**-cassa villanymotorral, kitűnő állapotban, reklám-blockal kávéháznak, gyógyszerártnak is alkalmas, kapható. Bővebbet Kelet hírlapirodában Arad. 10.022
- PERZSA** és egyéb szőnyeget, butorokat, antik tárgyakat, ezüstneműt, fehérneműt, kézimunkát, festményeket, dísz tárgyakat bizományba veszek. Arad, Strada Consistorului 12. (Batthyány-ucca 23.) I. em. jobb. 1000
- KERESEK** egy amerikai könyvszekrényt és egy három ajtós férfi ruhaszekrényt. Cim Ili. Nadabán Pál Arad, Piata Mihai Viteazul (Ferenc-téri) kórház. 1231
- HÁLÓSZOBA** világos, modern, olcsón eladó. Ugyanott filé-csipkék és motívok kaphatók. Kardosné Arad, Str. Desseanu (Révay-ucca) 2-3. 15.015
- ELEGÁNS** gyermekkocsik kaphatók. Gyermekkocsi javításokat vállalok Arad Strada Simeon Ballnt 19. (Dessewffy-ucca.) 1243
- FAGYMENTES** szép burgonya métermázsánként 350 lejért Luttwák József cégnél Arad. 1245
- RONGYOT** keresünk megvételre. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 600
- ÜZLETT.**
- NAGY ÜZLETHELYISÉG** Arad a Str. Mejanu (Forray-ucca) legforgalmasabb részén — hentesnek és mészárosnak is kiválóan alkalmas — betegség miatt azonnal átvehető. Bettelheim-ügynökség Arad, Piata Imperatul Traian (Attila-tér) 1-2. I. em. 1240
- ingatlan.**
- ARAD,** Strada Ghiba Birta 17. számú ház elfoglalható lakással eladó. 1139
- ELADÓ** egy ház 3 üzlethelyiséggel. Cim Arad, Calea Radnei 52-54. szám. 1230

SÜRGÖSEN, belvárosban bérház azonnal elfoglalható 4 szobás, fürdőszobával olcsón eladó. Muntean és Flóra Arad, Bulev. Regina Maria (Andrássy-tér) 10. újszám. 1238

**MAKÓI
dughagymát,
vöröshagymát**

garantált csiraképes
:-: hagyma, :-:
petrezselyem és
sárgarépa magot
:-: ajánlunk :-:
Pór Testvérek
TIMIȘOARA. 1235
Sürgőnycim: PRODUCT.
Telefon: 938.

Ujságmakulatura

6 kgr.-os cso-
:-: magokban :-:
kapható a kiadóhivatalban

**Mezőgazdák !!
Kerttulajdonosok !!**

Fümagkeverék tartós rétegz számára
Fümagkeverék kerti pázsit számára
Fümagkeverék gátak, lejtők számára
Elsőrendű angol perje (eredeti skót behozatal) legfinomabb diszpázsitok számára és egyéb most vetendő magvakat ajánl: 1236

Mühle Árpád
mag- és kertészeti telepe, TIMIȘOARA.
Árjegyzék kívánatra ingyen.

Ha izléses, modern és hatásos

hirdetésre

van szüksége, keresse fel a

KÖZLÖNY
kiadóhivatalát.